SBK KONTAKT

2016:3 Södertälje båtklubbs medlemsblad

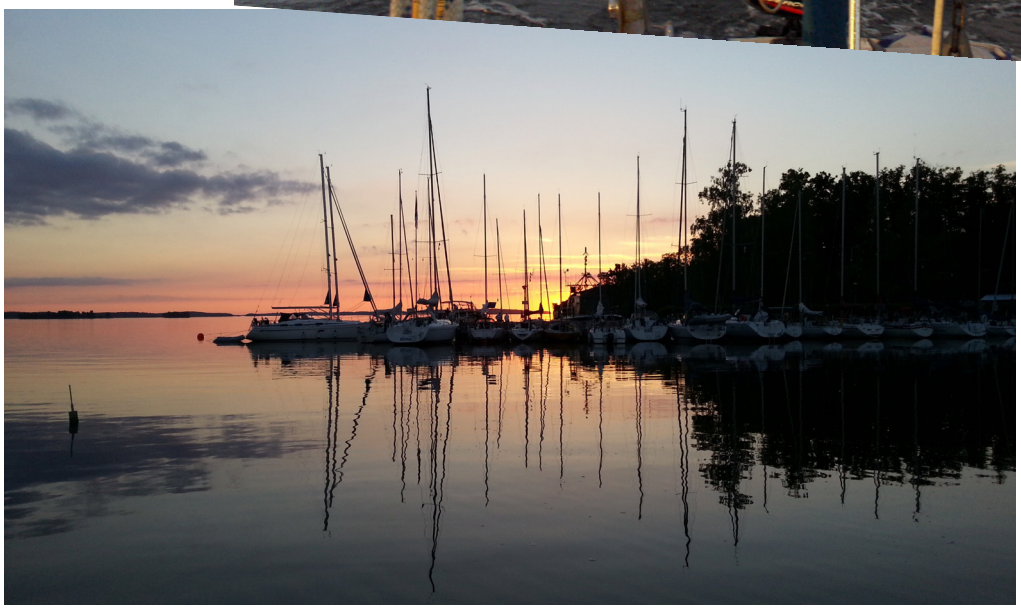

Innehåll

Ordföranden har ordet 3

Gamla och nya projekt i Södertälje båtklubb 3

Redaktören har ordet 4

Kallelse till årsmötet 5

Moms på båtplats..... 5

Hur bör en enskild klubbmedlem agera om man får hem flera Båtliv i brevlådan? 6

Det kom en insändare 6

Jolleskjulet 7

Berlins lördag..... 7

Vad är det för slags flöten som lagts ut i mälarbadshamnen? 8

En ny winch till mastkranen på mälarbadet har äntligen kommit på plats 9

Ett litet varv kring Östersjön 10

Samtal med Knapen..... 16

Sänd in dina bidrag till Per Hanö. Skriv texten i Word eller anteckningar och skicka med bilderna separat.

Per Hanö
Gabrielsvägen 21B
152 50 Södertälje
Email: pelle.hano@gmail.com
Telefon: 070-624 76 70

Copyright: SBK KONTAKT. Överträdelser beivras.

Ordföranden har ordet

Detta får nu bli mina slutord som ordförande i Södertälje båtklubb. Jag tog jobbet då ingen annan visade intresse när Urban Gradén slutade som ordf. Mitt mål tillsammans med styrelsens har varit att omvandla SBK till en modern lättarbetad båtklubb. Bra organisation och väl fungerande rutiner för verksamheten måste vara målet om allt ska skötas på ideell basis.

Vi har nu en väl fungerande organisation för båthantering. Sisyfos gör det möjligt att på egna villkor hantera sjö och torrsättningar på MB. Det finns nu detaljerade listor på sjö och landplatser indelade i kvarter. Listorna som uppdateras fortlöpande ger full kontroll till fromma för funktionärer och medlemmar. Det är nu enkelt att ge ett snabbt svar till personer som söker båtplatser. SBK har snabbt svarat på myndigheternas krav på miljöhänsyn. Vi har nu en väl fungerande anläggning för tömning av septiktankar. De senaste tillskotten för att värna vattenmiljön är spolplattor på MB för tvättning och rening av tvättvattnet. Spolplattorna fungerar också som en rejäl grundförstärkning av kajen vilket är nödvändigt för den tunga trucken. För toatömning och spolplattor har SBK sökt och fått medel (LOVA) från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Några medlemmar har på eget initiativ och med styrelsens goda minne börjat miljöanpassa sin båt genom att byta bottenfärg och satsa på färger som är godkända i sötvatten. I sötvatten bildas ett slemlager av främst kiselalger på båtbotten. Slemmet är relativt lätt att tvätta bort när båten ligger i sjön. Speciella skrapor för bottentvätt finns i handeln. Det är kanske något för klubben att köpa in och låna ut till medlemmar? Vi gör försök med att lyfta och tvätta båtar med mast på under sommaren. Faller försöket väl ut minskar behovet av giftiga bottenfärger. Om du planerar färgbyte. Planera för att samla upp färgresterna. Använd presenning under båten. Koppla dammsugare till slipmaskin och skrapa! Använd effektivt andnings-och hörselskydd! Stegvis omvandlar vi Södertälje båtklubb till en väl fungerande miljöanpassad båtklubb.

Gamla och nya projekt i Södertälje båtklubb

I samband med medlemsmötet efter bomupptagning redogjordes för arrendeavtalet och frågetecken kring våra anläggningar.

Lägesbeskrivning: Styrelsen genom ordf. har god och fortlöpande kontakt med Södertälje kommun. SBK har fått ett tillägg till arendeavtalet för MB med nyritade kartor, som nu visar våra bryggor inklusive brygga och pump för toatömning. Frågetecken angående formuleringen i tillägget är nu åtgärdat. SBK fick tillstånd 2008 för södra bryggan av sjöfartsverket. OBS detta hände innan Södertälje kommun började processen med att förnya arrendeavtalen för båtklubbarna. Kommunens möjligheter att ta ut avgifter för bryggplatser var inte aktuella för SBK, då vi hade ett förmånligt avtal. I samband med detta upptäcker kommunen att vi har en brygga som inte ryms inom vårt avtal. Detta är nu reglerat i och med arrendetillägget. Det finns således inga krav på ytterligare tillstånd för bryggorna. OBS att våra hamnområden är i stadsplan avsett för båthamns-verksamhet, vilket delvis innebär särskilda regler, vilket vi har angett i kontakten med kommunen.

Ett frågetecken som kvarstår är ”reningsverket” vid N spolplattan. I samband med våra kontakter med miljönämnden och stadsbyggnadsnämnden har det framkommit att SBK sannolikt behöver ett kompletterande tillstånd för det ”lilla huset”. Efter att noga beskrivit processen för tillkomst av spolplattorna i samråd med, i första hand miljökontoret, håller miljönämndens ordförande Patrik Waldenström med om att **SBK och miljökontoret** kan anses ha brustit i handläggningen av ärendet ”Spolplattor i Södertälje båtklubb”.

Hur löser vi detta? Enligt byggnadslovsarkitekt Christoffer Amundin sker följande. Med ”Förklaringsbrev” som underlag tas beslut i stadsbyggnadsnämnden i ärendet. Med ett förenklat förfarande tas beslut om bygglov i efterhand för lilla huset. SBK får betala en mindre tilläggsavgift.

www.sodertaljebk.net
Forts från sid 3

SBK har erhållit tillstånd för rivning av H-skjulet. Inga definitiva beslut angående tidplan för projektet har tagits. Preliminärt planeras rivning av halva skjulet våren 2018. Några inneboende i H-skjulet får plats i G-skjulet. Övriga får plats på plan. Berörda skjulboende kommer att få ett brev inför förändringen.

Varför riva? G och H-skjulen är 7 m djupa och det är fyra meter mellan skjulen. Tar vi bort H-skjulet disponerar vi således ca 12-13 m mark för båtar. Skjulen är byggda för små båtar. Den som byter båt väljer oftast en större. Det blir mycket lättare att hantera Sisyfos på den nu stora södra plan. SBK väntar på bygglov för ombyggnad av stuga på Slandö kalv.

Ny vinsch är nu monterad på mastkran på MB.Se mer på sidan 9 i tidningen.

God Jul och Gott nytt år önskar Torgny Holmvall
Ordförande

Redaktören har ordet

Plötsligt blev det vinter och en halvmeter snö rasade ner. Lugnet lade sig över klubbens hamnar och det går inte att göra så mycket utomhus när snön lagt sig och kylan sätter in. Men för dem som vill bidra till klubben finns en hel del annat att göra.

Vi har tex. en festkommittè inför 100 års jubilèet som behöver bemannas, idag är det Urban Sandh som så smått börjat förbereda inför jubilèet men han kommer att behöva några hjälpande händer med planeringen.

Vi behöver ju förnya oss för att framöver locka nya medlemmar, en ny verksamhet i klubben är radiosegling som beskrivs på annan plats i tidningen. Är väl kanske inte mitt personliga intresse men jag tycker det är jättepositivt om vi kan bredda verksamheten och locka nya medlemmar. Radioseglare tar dessutom inte upp så mycket bryggplats, ingen plats på land och kommer inte att slita så mycket på Kalven, men det är klart vi kan ju anordna SM i radiosegling på Kalven och skulle det bli så, så får vi nog större utbyte än insats.

Radiosegling är ju också något som kan förlänga säsongen om inte isen lagt sig och skulle det vara så att isen lagt sig så kan ni ändå kontakta Lasse Karlsson som dessutom är en hängiven is-jakt seglare

I styrelsen har vi, tillsammans med kommittéerna, jobbat en hel del med budget inför kommande år.

Hösten har varit lite stressig för egen del med lite hus renovering och ett jobb inkräktar alldeles för mycket på fritiden. Därmed blev det lite idétorka när årets sista nummer av Kontakten skulle färdigställas men för att ni ändå skall få lite Julläsning så har jag lagt in en gammal reseberättelse från en sommarsegling som jag och grabben gjorde 2008 med vår Monsun 31.a Carolus. Den har tidigare publicerats i Kryssarklubbens årsskrift 2012 ”Östersjön St.Petersburg-Flensburg” men alla SBK.are är ju inte med i Kryssarklubben och därför kan den få ta en plats i klubbtidningen tycker jag.

Jag tar tillfället i akt att be alla medlemmar att hjälpa mig att försöka fylla vår klubbtidning med intressant innehåll. Man behöver inte skriva något själv men jag tar tacksamt emot inspel, förslag, utkast och foton som jag kan jobba vidare med. Särskilt efterlyser jag foton, idag när alla har mobiler med bra kameror så är det ju hur enkelt som helst att maila en bild till pelle.hano@gmail.com

Önskar er alla en God Jul,
Red./Per Hanö

Kallelse till Årsmötet 2017

Tisdag 14 feb 2017 Kl 19.00

Handlingar kommer att finnas tillgängliga i Kompassen senast 1 vecka före årsmötet.

§ 15 Tidpunkt, kallelse
Verksamhets- och förvaltningsberättelser, revisorernas berättelser, verksamhetsplan med budget, styrelsens förslag, valberedningens förslag samt av medlem anmält ärende med styrelsens yttrande skall finnas tillgängliga för medlemmarna senast 1 vecka före årsmötet. I kallelsen skall anges var dessa handlingar finns tillgängliga.

§ 16 Förslag till ärenden att behandlas av årsmöte eller extra årsmöte
Såväl medlem som styrelsen får avge förslag att behandlas av årsmöte eller extra årsmöte. Förslag från medlem skall vara styrelsen skriftligt tillhanda senast 4 veckor före mötet. Styrelsen skall till mötet avge skriftligt yttrande över förslage

Moms på båtplatser

Den 12/9 tog Skatterättsnämnden beslut att införa moms på mark- och hamnanläggningar tillhörande båtklubbar som arrenderar mark av Stockholm Stad.

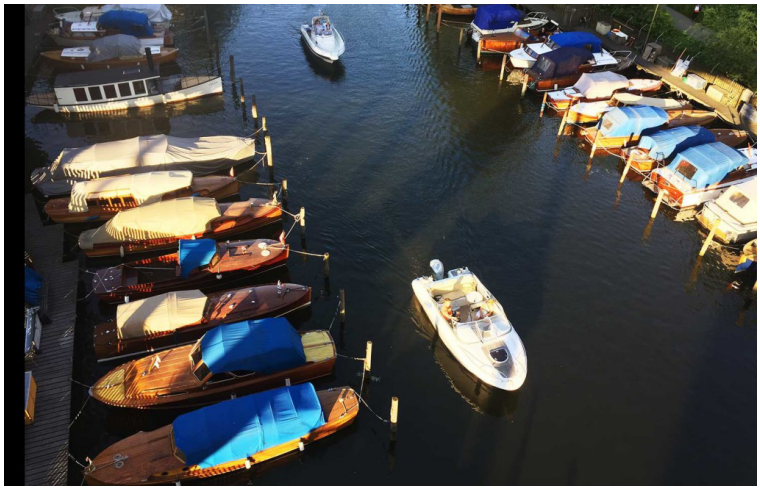

Heleneborgs båtklubb på Långholmen är en av båtklubbarna i Stockholm som idag inte betalar moms på markarrendet.

Men Stockholm stad har överklagat beslutet att båtplatser i vatten och på land ska momsbeläggas. Nu avgörs frågan av Högsta förvaltningsdomstolen inom ett halvår.

I sista minuten överklagade Stockholm stad på måndagen Skatterättsnämndens beslut att markarrenden till båtklubbarna ska momsbeläggas. Om Skatterättsnämndens beslut inte hade överklagats hade Stockholm, och sannolikt landets övriga kommuner som arrenderar ut hamnområden, tvingats att lägga moms på arrendeavgifterna för båtklubbar och andra fritidsbåtshamnar.
– Eftersom beslutet får konsekvenser för båtklubbarna i Stockholm och i hela landet ville vi få det prövat i högsta instans, säger Emilia Bjuggren, socialdemokratiskt idrottsborgarråd i Stockholm.
– Båtlivet är viktigt för Stockholm och jag anser att ideella båtklubbar ska vara skattebefriade precis som övrigt ideellt föreningsliv.

Hur bör en enskild klubbmedlem agera om man får hem flera Båtliv i brevlådan?

Vi fick nedan information av SBU...

Alla medlemmar i Södertälje Båtklubb är också per automatik medlemmar i SBU som bla. ger ut tidningen Båtliv. Vilka som skall ha tidningen får de information om, från klubbarnas medlemsregister.

Så om du inte får tidningen hem i brevlådan eller inte vill ha den, var vänlig meddela undertecknad helst via mail. Red/ Per Hanö

Ganska ofta får vi samtal från enskilda klubbmedlemmar som fått många tidningar och undrar varför. **Oftast beror detta på att personen är medlem i flera båtklubbar och att samtliga båtklubbar anmält att tidningen ska gå ut**. Patrik på kansliet som arbetar med vårt medlemsregister kan naturligtvis hjälpa till att ta bort en prenumeration men risken är då att så fort klubbarna uppdaterar sina medlemsregister kommer tidningen tillbaka, eftersom klubben inte blivit meddelad att medlemmen inte vill ha tidningen längre. **Vi önskar därför att alla klubbansvariga meddelar sina medlemmar att det är klubben de ska vända sig till för att ändra en tidningsprenumeration. Detta gäller även adressändringar.** Då kommer vi att få flera nöjda medlemmar och mindre dubbeladministration på alla håll i organisationen. Dessutom spar vi lite på miljön. Tack!

Urban Fredriksson från Karlholms båtklubb fick flera tidningar- delade ut dem till båtintresserade i området

PS. Ett tips till dem som fick senaste numret i flera exemplar: Gör som Urban och dela ut dem till grannar, bekanta eller kanske på din tandläkarmottagning. Då kommer tidningarna till nytta för fler.

Det kom en insändare...

Var ligger Mälarbadet i Södertälje?

Som ny medlem i SBK blev man förvirrad av pratet om en hamn vid Mälarbadet?

Frågar vi någon på stan hur djupt det är vid Mälarbadet så blir svaret – långgrunt – det går inte att komma in med någon båt med köl, möjligen en jolle med centerbord…

- Är det inte dags för SBK att anpassa sig till 2000-talet och liksom resten av Södertäljeborna placera Mälarbadet norr om Ragnhildsborg, och SBKs Östra Hamn i **BERGVIK**!!

/Stefan Lillieborg

Redaktören har ju trots allt bara bott 16 år i Södertälje, men för mig är Mälarbadet en badplats, precis som insändaren beskriver, en plats norr om Ragnhildsborg, något som jag för övrigt tror att google maps instämmer i. Platsen är mest känd för sitt bad med tillhörande familjegrillning och sina beachvolleybollbanor, definitivt inte för sin båtklubb!!!

/ Red. Per Hanö

Jolleskjulet

Jollesektionen får nu nyttja skjulet närmast Jollebryggan. Något som varit länge efterlängtat så att man slipper släpa jollarna så långt vid sjösättning och upptagning och får in dem under tak.

Här ses Jan-Erik Sandh och Leif Andersson snickra på inredningen i det ”nya” skjulet.

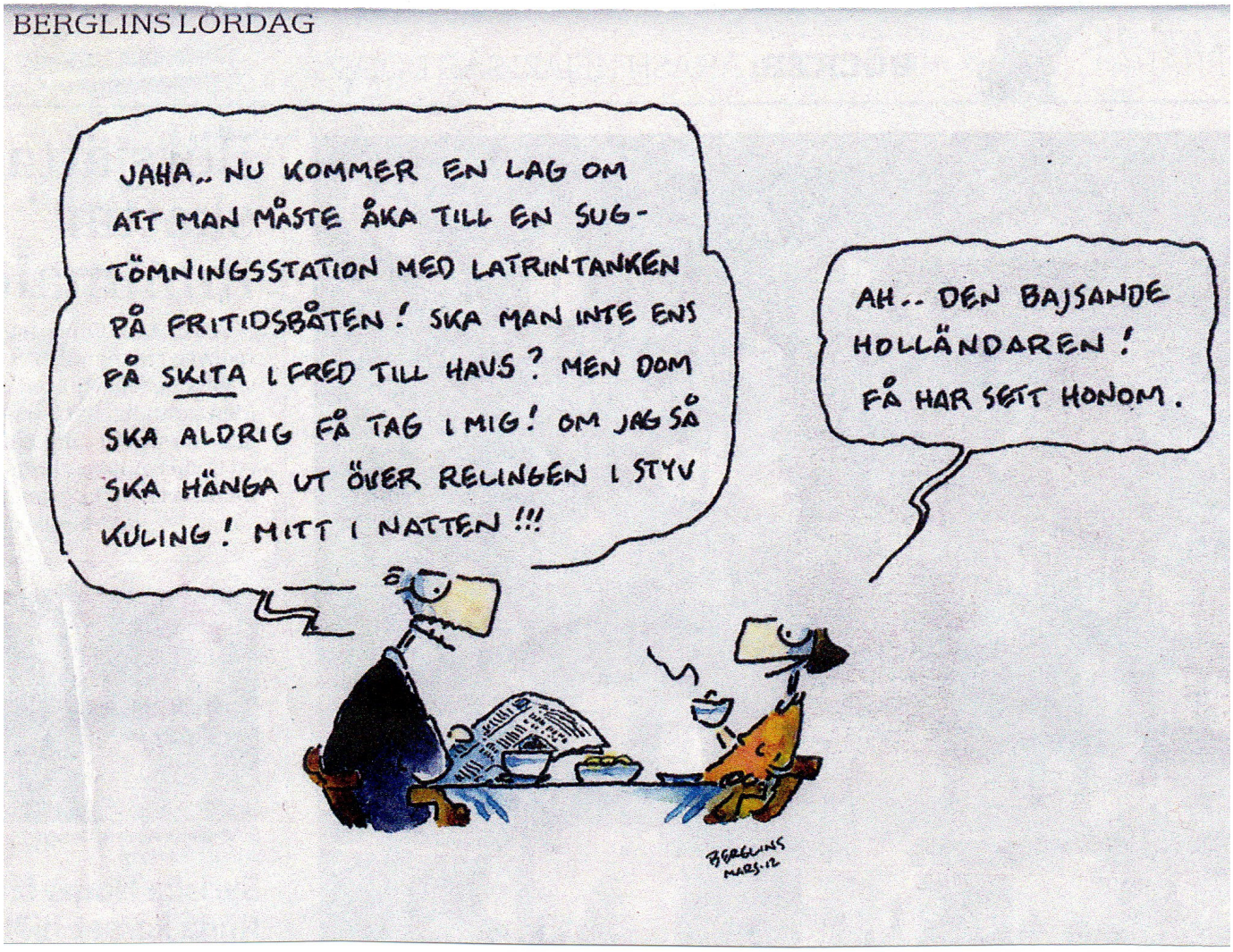

Vad är det för små flöten som lagts ut i Mälarbadshamnen?

Jo det är rundningsmärken för Sveriges största Radioseglar klass!

Svensk Radiosegling växer snabbt tack vare den väl designad och fantastiskt billiga Dragon Force 65. Det finns över 600 registrerade svenska segelnummer på klassens hemsida. www.dragonforce65.se

DragonForce 65 är designad av tre mycket erfarna radioseglare från England, Mark Dicks, John Tushingham och Micke Weston. Tillverkare Joysway har sålt över 12.000 båtar sedan starten 2013. I USA och England har flera radioseglarklubbar antagit Radioseglaren som instegsbåt i Radiosegling. I Sverige seglas det aktivt på ett 10-tal platser och en av dessa platser är numera SBK.s hamn Mälarbadet.

65 står i det här fallet inte för antalet fot utan 650 mm,(*något förvånande att man anammat mm mått enär konstruktionen har sina rötter i England och USA Reds. anm.)*. Båten finns bla. på Teknikmagasinet med ett försäljningspris på 1 499 SEK och det är väl, som alltid när det gäller tävlingsredskap, att betrakta som ett ”från pris” sedan kan de förmodligen bli hur dyra som helst.

Om du är intresserad så kontakta Lasse Karlsson i SBK, lars_karlsson@spray.se
(obs understreck mellan lars och karlsson)

En ny vinsch till mastkranen på Mälarbadet har äntligen kommit på plats!

Äntligen!! Utbrister många av seglarna. Nu har vi fått en starkare men framför allt snabbare vinsch till mastkranen, från Laubjerg Vinsch AB, med lyftkraft 800 kg med brytblock och variabel hastighet 0-8 meter/ minut.

Därmed borde väntetider vid av- och påmastning kunna kortas avsevärt.

Kan sedan seglarna också vara lite bättre förberedda vad avser vantskruvar och sprintar när de kommer fram till kranen så kommer detta att gå på rekordtid nästa år
☺
Montaget stod Christer Jonerholm, Torgny Holmvall, Bosse Andersson och Rikard Zetterquist för, tack gubbar!

Med hjälp av verkstadskranen lyftes vinschen på plats.

Därefter skruvas den fast. Sen återstod "bara" elinstallationen och lite annat fix...

Ett litet varv runt Östersjön

Lördag 28/6

Vi får skjuts av Eva ner till Mättinge. Vi, det är jag och Henrik (13 år) som under åren avancerat via Matros, 1:e Matros och numera Styrman. Det är fantastiskt vad det gör för karriären att pappa är Kapten.

Vi sätter kursen utomskärs och siktar på Byxelkrok, Norra Öland. Den tänkta rutten är att gå söderut till Polen för att sedan ha medvindssegling i sommarens sydväst, upp längs baltiska kusten för att sedan gå hem via Fårösund.

Kl. 20.00 tycker Henrik att det gungar för mycket för att gå hela natten. Vi lägger om kursen till Ost och går mot Ytterö utanför Harstena, 8 distans. Vi går in i en fin lagun vid Ytterskär. Här ligger redan 5-6 båtar.

Söndag 29/6

Vi, eller rättare jag, kommer iväg kl. 06.15 för fortsatt färd mot Byxelkrok igen. Henrik sover. Det är en blek sol, ingen vind och en lugn dyning. Efter att ha motorat en hel dag mot en svag sydlig vind med kurs 180-190 grader når vi småningom Byxelkrok. Efter 60 M.

Det är rätt fullpackat och gungigt på insidan av pirarmen, men om man är lite grundgående (1,50) kan man gå rätt in nedanför serveringen och lägga till vid en gammal träbrygga. Vi hinner lagom upp på den lilla puben för att se Spanien vinna över Tyskland i EM-finalen.

Måndag 30/6

Vaknar till regnet som trummar på däcket, ligger kvar i Byxelkrok.
På Tisdagen kommer vi iväg ner till Borgholm, där vi också stannar en extra dag.

Sailors

Torsdagen 3/7

Sol, blå himmel N-NO 1-4 m/s. 08.15 kastar vi loss från Borgholm. En strålande dag med slösegling söderut 2,5 – 3 knop. Vi kan segla fram till 11.00 får till en riktigt bra sättning med spirad Genua, vi seglar upp en finne i en 27 fotare, ifrån en Bavaria 34 och en Maxi 100. Men när farten sjunker till 2,4 knop drar vi igång motorn. Henrik sover fortfarande när vi går in till Kalmar för att tanka, är kanske sista chansen innan överfarten till Polen.

Frampå kvällen angör vi Grönhögen på Ölands södra udde.

4/7 Fredag

Vi har bestämt oss för att gå mot Polen, destination Leba, som är den närmaste hamnen rakt söderut från Ölands södra udde. Som vanligt vill vi inte komma fram till främmande hamn i mörker, varför vi går och segar lite på förmiddagen. Kl. 12.00 ger vi oss iväg, inte helt utan ågren då det har blåst 8-10 m/s under förmiddagen.

Det blåser Ost 7,5 när vi ger oss iväg, men efter ett par timmar mojnar det till 4-5 m/s. Vi seglar på i 3-5 knop i NO vind, det är skumpig oregelbunden sjö och emellanåt blåser det upp till 8 m/s. Konstigt då himlen hela tiden är klarblå. Resan är inte särskilt behaglig med våghöjd upp till 2m från babordslåring hela tiden. Emellanåt kommer det 4-5meters vågor som vrider båten ur kurs.

Det mojnar inte i skymningen, men vi drar i alla fall igång motorn vid 21-tiden. Vid 5-tiden på morgonen börjar vi skönja kusten och inloppet till Leba. Sjön är ganska orolig när vi går in genom yttre pirarmarna, havet möter floden, vi har skotat in storen och går med motorn på fullt

varv, när vi söker oss upp utmed floden.

VAD! Där är en stor kran som muddrar inloppet. Han släpper ner en gripskopa lika stor som min båt 50 m framför oss. Jag kan inte stanna med stor havsdyning i häcken! När han drar upp skopan sveper vi under, så nära att vi får droppet från skopan över däck.

Strax innanför kallar gränspolisen upp oss när vi passerar deras byggnad. Vi snurrar runt för att lägga till, men han står på kajen och hojtar. Vi veta vilka vi är och varifrån vi kommer. När vi ropat ”two people from Sweden” tycker han det är ok och säger åt oss att fortsätta in till marinan så kommer han över senare (han kom inte så länge vi var kvar).

Lite längre fram svänger vi styrbord in från floden, till marinan. 8.00 har vi förtöjt och Henrik slaggar in vid 9.00. Jag är uppe en halvtimme till för att kolla omgivningen innan jag också knoppar in.

Det blev totalt 111 M på 20 tim. Tyvärr kompenserade jag kursen för avdrift och ström, vilket fick till följd att jag gick en svag radie istället för rakt mot målet. Det förlängde nog resan med ca 6 M eller en timme. Nästa gång går jag rakt på enligt plottern.

5/7 Lördag

Vi orkade bara sova några timmar så vid 11.00 tiden är vi vakna igen. Vi måste in till byn för att växla till oss Zloty. Euro är inte gångbart. Marinan är tip top med flytbryggor och bommar samt servicehus av bästa standard, även om det är lite dyrt med varmvatten i duschen, 15:-

Vi promenerar in till stan (20 min). Leba känns som 3 ggr Borgholm ungefär. En riktig sommarturiststad med många små krogar och affärer. Gott om campingar och stugbyar är det också.

Lunchen blir en pizza på ett nybyggt hotell nära marinan. 120:- två pizzor, en Cola och en öl. På kvällen käkar vi en riktig middag på en av småkrogarna på vägen in mot centrum. En schnitzel och en jättefin grillad flundra 200:- inkl. dricka. Tillbaka i båten väljer vi DVD:n framför trubaduren i land, vi ser Triple X innan vi somnar.

6/7 Söndag

Vaknar vid 07.00, kör värmaren en liten stund. Väcker Henrik vid 12.00. Vi går och hyr var sin cykel, 15 Zl. = 45:- för två cyklar två timmar. Vi cyklar 8 km ut till deras nationalpark ” Slovinsky Park”, som säger sig ha Europas största ökendyner. Det är maffigt med stora dyner, mycket folk och den finaste sand vi har sett någonstans, rena timglassanden.

Öknen

Eftersom vi ska sticka i kväll lyckas jag pruta bort elen från dagsavgiften när jag gör oss oskyldiga på hamnkontoret. Avgiften är 30Zl./dygn + El 8Zl.+ Vatten 4Zl.

Kl. 20.00 motorar vi ut i kav lugn. Passpolisen ropar åt oss så vi måste stanna upp. Det kommer ut en kille i Gestapouniform och spegelglasögon, men han vill bara veta vart vi ska och jag ropar tillbaka: Gdynia! Då nickar han OK och vi drar vidare. Fast vi ska till Gdansk, men det är inte alltid lätt att hålla isär begreppen.

Mitt i natten har vi passerat fyren Rozewe, där vi ska vika söderut in i Gdanskbukten. Här ligger några militärområden på sjökortet och i plottern kommer det upp en text, att området inte är röjt efter kriget och det kan finnas minor i området. Kl. 02.00 på natten är man inte så kaxig och vi tar en vid sväng runt arean, vilket säkert förlänger resan med 10-15 M. Sett i backspegeln kommer jag inte att ta den omvägen igen – det är bara att gå rätt igenom.

Kl. 04.00 börjar det ljusna och vi glider in över en spegelblank Gdanskbukt. Att tuffa in mot Gdansk är en märklig upplevelse det känns som att åka tillbaka till 70-talet. Grått väder, regnet börjar strila ner och vi glider fram genom ändlösa industriområden, mellan brunkolshögar, kraftverk och en levande skeppsindustri. Minns att det var här demokratirörelsen startade i Polen med Lech Walesa på varvet. Själv gjorde jag lumpen då och kommer ihåg att vi hade höjd beredskap i Sverige när de aktiverade sig i Polen.

Vid 10.00 har vi nästlat oss in genom kanalerna och lyckas skruva oss in och lägga till vid en av de få lediga platserna i Gdanskmarinan, som ligger mitt i stan. 14 timmar och 92 Mil.

7/7 Måndag

Marinan ligger mitt i stan, bara tvärsöver floden från Gamla stan. 40 Zl. (120:-) per dygn inkl. el och vatten.

Gdansk Marina

Vi har klämt in oss mellan två finnar, en Swan på babordssidan och en Wasa på styrbordssidan.

Centrum av gamla stan är jättefint med många husgavlar i Hansastil, ser mycket tyskt ut. Det hade varit gott med riktig mat, men Styrman har en fallenhet för det enklare köket, hamburgare, tacos, pizza, etc. Till slut enas vi om ett hamburgerställe. Jag måste få skylla på att jag var lite trött efter seglingen som inte anade något när jag såg Styrmans glada min och inte heller associerade namnet med det mer kända Amerikanska ”Hooters”. När vi bänkat oss i sportsbaren gick det emellertid upp ett ljus även för mig. Alla servitriser var snygga tjejer mellan 20 och 25 år, iklädda minimala rosa hot pants och tajta små röda T-shirts (som var lite för korta). I övrigt var det en sportbar med fotboll på TV och goda hamburgare. Och Styrman var nöjd.

8/7 Tisdag

På morgonen bestämmer jag mig för lite skeppsunderhåll och bestämmer mig för att försöka ordna nya bränslefilter så att jag kan byta de gamla. De närmaste affärerna har inte det jag söker, varför jag går tillbaka till hamnen för att höra om det finns fler ställen.

Bäst jag står där och försöker göra mig förstådd dyker en gammal grå sjöman upp. Det visar sig att han är anställd på en 20 m segelyacht som ligger i hamnen. Men han är dålig på engelska och det slutar med att han hämtar sin bil och skjutsar mig till en liten bakgårdsbutik några kvarter bort (jag hade aldrig hittat den själv) som bara säljer filter av alla möjliga sorter, till alla möjliga maskiner. Killarna i butiken är inte heller bra på engelska. Till slut lyckas vi förstå att de beställer filtret som ska komma dit vid 16.00.

9/7 Onsdag

Jag börjar dagen med en 5 km promenad för att handla en dunk diesel, är rädd att vi har lite tunt i tanken inför den förestående avfärden.

Sedan beger jag mig till affären för att bunkra andra vätskor. I går hade jag hittat en prisvärd whiskey som avsmakats och befunnits godkänd, när jag idag ska köpa densamma finns den inte kvar, varför jag får göra några blind-chansningar på andra hyllvärmare. Ölet är ett kapitel för sig. Det visar sig att de vanligaste sorterna håller en styrka av 6%. Lite starkt tycker jag, men lyckas hitta några som håller 4,8 vilket är lite mer normal Europeisk standard. Priset är ju annars okay med 1,29 Zl. (4:-) per burk.

Framåt 14.00 kommer vi iväg i strålande solsken. Vi tankar upp 40 liter diesel till vid en sjömack som ligger på pontoner i floden. Vi är på väg mot ön Hel som ligger ca 20 M från Gdansk på vägen Norrut. 17.30 är vi framme och lägger till långt in i gästhamnen mellan bommar. Det är en fin kväll och inte så mycket båtar i hamnen. Halvön Hel är en är en lång sandrevel som sträcker sig från NO till SV. Längst ner på spetsen ligger själva hamnen skyddad på insidan av halvön. Man passerar in mellan stora pirarmar i ytterhamnen där många turbåtar från Gdansk och Gdynia lägger till för att släppa av turister. Längre in finns en aktiv fiskehamn. Gästhamnen är en avskild bassäng på babordssidan. På utsidan av pirarmen

Gdansk Varvsområde

Gdansk Yachtclub

ligger en jättefin vit sandstrand. Hel är ett stort turistmål som myllrar av folk och huvudgatan kantas av pittoreska små hus med krogar och affärer. När vi kommer dit pågår en hamnfest med torghandel och öltält där olika liveband uppträder och stämningen är på topp. Bärnsten är här som överallt utmed kusten en mycket gångbar produkt. Genuint är det dock att den mesta festivalmaten består av olika varianter på fisk.

Torsdag 10/7 (”Been to Hel and back…”)

En ny dag med strålande väder. Vi slappar lite på förmiddagen. Bunkrar lite bröd och grönsaker och handlar lite presenter (bärnsten såklart). Vi inväntar en lagom avgångstid, som vi bestämt till 12.30 – då borde vi vara framme i Klaipeda, Litauen, någon gång på morgonkvisten på fredagen.

När vi ger oss av är det supervarmt och det är bara shorts som gäller. Här möter vi en av få svenska segelbåtar och vi båda vinkar glatt. Ute på havet börjar det dock blåsa efter ett tag och framåt 14.00 hissar vi segel och får en fin halvind från väst med 7 m/s. Vid 19.30 passerar vi 13 distans utanför hörnet vid Kaliningrad. Samtidigt dör vinden, det mulnar på och vi fortsätter för motor med inskotat storsegel.

Hur man ska passera Kaliningrad som är ryskt territorium har varit ett frågetecken för mig under hela resan. Utanför sin 12 M gräns har man ytterligare 20 M militära skjutområden markerade i korten. Men de flesta jag lyssnat med säger att om man håller väl utanför 12-milsgränsen är det okay. Finnarna, som vi låg bredvid i Gdansk, kom norrifrån och sa samma sak, med tillägget: ”But, you know. You never know with the Russians…”

Vi ser inga livstecken annat än att exakt vid det yttre hörnet av ryskt territorium ute på havet, ligger det fyra stora platta runda bruna bojar ca 4 m i diameter och de sticker upp 1,5 m över vattenytan. Konstigt.

Carolus förtöjd på halvön Hel

Framåt gryningen börjar vi skönja Litauens kust. En svag ostvind blåser upp, vilket är bra för stabiliteten i båten, för nu grundar det upp och blir en j-a sjögång sista biten in mellan pirarmarna. Men sedan är kanalen bred och stor och sjön lägger sig innanför vågbrytarna.

Vår inseglingsbeskrivning är Kryssarklubbens gamla, som inte alls är uppdaterad här. Någon passpolis hittar vi inte, utan vi seglar rätt in i gästhamnen, dit vi anländer 08.00 på morgonen efter 121 M på 20 timmar.

Vi behöver aldrig klarera in. Ingen frågar efter det. Men vi pratade med andra svenskar, till vilka passpolisen kommit upp långsides och skällt ut dem för att de inte ropat upp och anmält sig på VHF:en. Jag tror att passpolisen håller till på styrbords-sidan vid delfinariet när man kommer in i kanalen.

11/7 Fredag

Efter att ha justerat klockan från 8.00 till 9.00 lokaltid går jag upp för att leta efter hamnkapten. Det här är en riktigt gammal nedsliten semesteranläggning, betongkajer utmed den fyrkantiga hamnbassängen, ett nedslitet graffitiklottrat motell med någon sorts slabbigt snabbmatskafé. Jag visas upp på andra våningen i motellet. I ett kalt rum sitter en gammal gubbe med skitdåliga tänder, iklädd orangeflourocerande-kommunalarbetarväst och fikar. Han kan inte ett ord engelska och efter en stunds dividerande gör han detinternationella ”money-tecknet” genom att gnida tummen och pekfingret mot varandra. Jag blir jäkligt skeptisk. Då rasslar vi nedför trappan där vi letar upp en 20-åring som kan hyfsad engelska. Jodå han bekräftar till min förvåning att gubben är hamnkapten, så vi knallar upp till ”kontoret” igen och skriver in oss.

Redaren (Eva) ska komma på besök, hon har flugit till Riga och sedan åkt buss till Klaipeda. Vi måste ta oss intill stan för att hämta henne. Vi käkar middag på en av turistfällorna, Teatergrillen vid torget.

Eva skulle komma 23.15. Kolmörkt vid den rätt så öde busstationen, och så klart träffar vi på en drogad 1,90 cm-150 kg typ som vill låna pengar. Men det löser sig. Han är rätt orörlig och vi håller oss utom räckhåll, varför han till slut lallar iväg bort i mörkret. Eva kommer och vi tar en taxi.

12/7 Lördag

Igår såg vi att det var mycket ungdomar i och runt marinan samt att det fanns en massa småtält uppslagna alldeles intill kajen. Det visade sig att det är en Hip-Hop festival inne på ”semesteranläggningen”. Som tur är har vi ”motellet” mellan oss och scenen och ungdomarna är förvånansvärt skötsamma jämfört med våra svenska.

En annan svensk båt lägger till, Röde Orm, en L32. Tänk att Frans G. Bengtssons två mästerverk, Carolus och Röde Orm ligger här sida vid sida. Eva och jag tar en promenad över halvön till västsidan, där det finns fantastiska milslånga stränder med EU:s blå flagga. Hela halvön är naturreservat. Södra delen, där halvön knyter an till fastlandet, ligger på Kaliningradsidan av gränsen.

Vi tar färjan för att turista lite i Klaipeda. Där är det folkdansfestival och vi flanerar och tar en öl. Nere på torget har man en stor fotoutställning för att högtidlighålla 20- års jubiléet av befrielsen från den sovjetiska ockupationen. Vi blir på nytt påminda om det tragiska förflutna på den här sidan Östersjön. På bilderna ser man tiotusentals människor myllra över torget där vi står just nu och mitt ibland dem sovjetiska tanks i full beredskap.

Ett annat foto visar en nyhetshändelse jag glömt – när hundratusentals människor håller varandra i handen och bildar en mänsklig kedja utmed hela den baltiska kusten genom tre länder. Det är så man får gåshud när man ser och försöker tänka sig in i hur det var och det för bara 20 år sedan.

Frampå kvällen hittar vi Friedrichstrasse, en mysig gränd med 4-5 krogar, uteserveringar och levande musik.

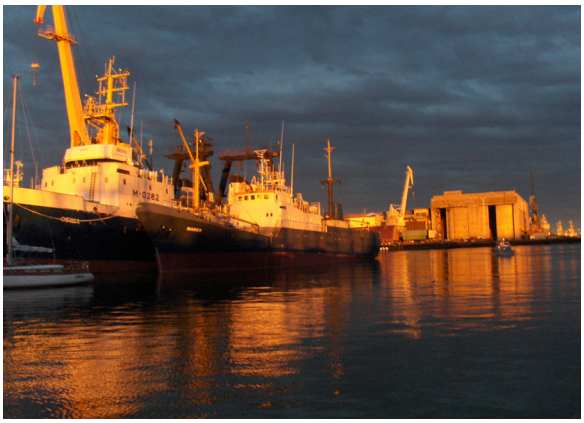

Klaipeda Hamn

När vi kommer tillbaka är Hip-Hopet i full gång med långa köer utanför. Vi hjälper några yngre crewkillar förbi de långa köerna på bästa Café Opera-manér: ”Yachtharbour, you know. Killarna crewar på en 65 fots Princess ”Marie V” från Lettland.

13/7 Söndag

Visserligen tog Hip-Hopp festivalen slut igår, men vi bestämde ändå att flytta in till marinan i stan. Eva skulle med bussen kl. 07.00 på måndag morgon och det blev också lättare från stadssidan. Den marinan är en mycket modernare med ett nybyggt servicehus några hundra meter från hamnen. I byggnaden med service finns dessutom en jättebra krog och en Watski-affär (med begränsat sortiment).

Träffade och pratade med några andra svenskar. En Bavaria 35 från Stockholm som varit inom Kaliningrad. Inget de rekommenderade: fattigt, nedslitet, byråkratiska tjänstemän som bara talade ryska och massor av mygg (frun var helt sönderbiten och såg ut som hon hade mässlingen).

Vi träffade också ett par killar från Eskilstuna som seglat över i en Becker 27:a. Autopiloten hade pajat så de handstyrde hela vägen, men det är ju okay om man är två.

14/7 Måndag

På morgonen följer jag Eva till bussen, vi promenerar iväg vid 6.00 tiden. Det regnar lite lätt. Idag skulle ett lågtryck dra förbi med regn och nordvästvindar upp till10 m/s, så vi har planerat att ligga kvar en dag till innan vi beger oss norrut. Efter att ha vinkat av Eva, tilltar regnet på vägen hem och till slut är det skyfall. Jag kan inte minnas att jag någonsin har blivit så blöt. Vattnet dryper igenom allting och fyller skorna. Väl i båten tar jag av mig torkar av mig drar igång värmaren och kryper ner för att sova några timmar till.

På eftermiddagen har regnet slutat och vi går upp för att bunkra lite inför morgondagens avfärd. Vi tittar på kartan och hittar varuhuset Saturn, det köpcenter som ligger närmast hamnen. Ingen höjdare – mindre än Vivoaffären, LB:s, hemma. Men vi handlar det mest nödvändiga för fortsatt resa. Såklart träffar vi finnarna från Gdansk som är på väg hemåt och bunkrar på samma ställe.

15/7 Tisdag

Tidig avgång allt är klart och vi ger oss iväg kl. 06.00. Vädret är rätt lugnt men när vi kommer ut mot yttre pirarmarna möts vi av rejäla sjöar som byggts upp under gårdagen. När vi är mitt emellan fyrarna på ytterpirarna slocknar motorn.

Som tur är har vi storen uppe, eftersom vi har motvind vänder vi 180 grader och seglar tillbaka in i medvind och lyckas angöra marinan utan motor och hjälp. Ingen är ju vaken. På motorn igen och meka, upptäcker att nya filtret är igensatt. Tvättar ur och sätter tillbaka igen. Låter motorn snurra i 20 minuter, allt verkar ok. 18.00 kastar vi loss, 50 meter från bryggan dör motorn. Mekar fram till 21.00. Äntligen lossnar det och motorn är sitt gamla jag igen och går perfekt på alla varv under en timmes tid. För säkerhets skull går jag upp och hämtar ytterligare 30 l diesel som jag fyller på innan vi knoppar in för kvällen.

16/7 Onsdag

Ny avgång kl 08.00. Den här gången hinner vi ut ur hamnen, runt piren och ut på kanalen innan motorn slocknar. Upp med seglen igen och tillbaka till kajen. Nu är humöret inte på topp. Vi bestämmer oss för att ta ett brake och skita i båtkluddandet, tar färjan över till Sjömuseet och Delfinariet. Delfinariet om än lite slitet visar sig köra en toppen show verkligen sevärd, höjdpunkten är när Delfinerna spelar basket, Litauens nationalsport.

Gamla yachthamnen i Klaipeda

Torsdag 17/7

Jag börjar dagen med att gå till Statoil för att köpa mer diesel. Provar motorn, men nu vill den inte gå något vidare. En finne som lade till igår med en Najad 390 kommer förbi på kajen och hör mig hålla på med motorn. Han är på väg ner på stan men erbjuder sig att komma förbi senare och ge mig ett handtag. Jag går upp på stan för att bunkra ännu en gång. Passar på att efterlysa mitt filter hos Watski men ännu inget har kommit. Frampå eftermiddagen kommer finnen över med ett reservfilter. Han engagerar sig och efter ytterligare någon timme kommer vi fram till att oavsett nytt filter orkar inte motorn suga upp drivmedel från tanken, som på min båt ligger under motorn. Ledningarna verkar helt igensatta, så vi provar att koppla slangarna till motorn direkt ner i en reservdunk. Då funkar det – ”ÄNTLIGEN”!

Jag tackar finnen med en flaska champagne och 200 kr. Henke och jag går upp och käkar. Jag är så nervös och orolig att jag bara får i mig en liten barnpizza. Funderar på hur vi ska göra. Jag är rätt trött men Henke vill sticka. Ja vad f-n. Jag lägger mig på soffan och vilar en halvtimme, sedan sticker vi.

Avfärd 22.30 (21.30 Svensk tid) Solen har precis gått ner så vi har lite ledljus när vi ger oss iväg, 4:e gången gillt. Lagom västvind 6-7 m/s upp med storen och in med ett rev. Vi motorar ut innan utloppet blir vi ikappkörda av kustbevakningens snabbgående RIB båt. De ropar och frågar vilka vi är. Vi lyser på flaggan och hojtar tillbaks att vi är svenskar på väg hem. OK, svarar de, have a nice trip!

Vi har bestämt oss för att gå direkt på Fårö, för vi vill tillbaka till Sverige fortast möjligt. Lite slarvigt har jag mätt upp sträckan till 120 sjömil, men det visar sig sedermera vara 160 M. Men det vet vi inte nu när vi passerar de yttre pirarmarna. Här är sjön gigantisk, 5m höga branta vågor som byggs på i det 8-10 m djupa vattnet. Fören pekar upp mot stjärnorna ibland innan den kommer ner i en våldsam överhalning. Vi rullar ut halva genuan stänger av motorn och skotar hem. Från nu och 7 timmar framåt blåser det aldrig mindre än 10 m/s och vi seglar konstant i 6,5 knop i den grova sjön.

Frampå morgonkvisten kommer solen och det lugnar sig åtminstone så mycket att vi kan koppla in autopiloten. Henrik är imponerad av att jag kan sitta och sova och samtidigt hålla kursen. Tyvärr blir jag lite sjösjuk nu när tröttheten gör sig gällande och koncentrationen släpper lite. Under förmiddagen ligger vi och degar i sittbrunnen och halvsover och framåt lunchtid börjar jag pigga på mig igen. Mitt på dagen, mitt på Östersjön, friskar vinden i igen och sjön bygger upp. Av med autopiloten och dags att handstyra igen. Friska vindar och sol, inte mycket fartyg här ute. Framåt eftermiddagen börjar det bli segt, vi tycker vi är nästan framme när vi ”bara” har 8 timmar kvar. Vi tycker det tar en oändlig tid innan vi kan se land framåt 20.00 på kvällen. Sista biten in mot Fårösund får vi en riktigt grov och lång medsjö som ger upphov till en fruktansvärd medstyrning. Dyningen vrider upp Carolus 90 grader när vågorna rullar fram under oss. Detta sker samtidigt som vi för segel är på väg in mot fyrarna i mörkret. Precis i jämnhöjd med fyren avtar dock sjöarna. Vi kan dra igång motorn igen och 00.30 lägger vi till långsides i Fårösunds marina. Trötta och frusna stupar vi till kojs.

160 M på 27 timmar blir ett snitt på 6 knop, för segel utom 3,0 timmars motor för avgång och angöring. Henke påminner mig att vi slog fartrekordet i de sista sjöarna in mot Fårö, nytt rekord 9,9 knop.

Lördag 19/7

Skönt att vara tillbaka i Sverige, om än i Fårösund drygt 100 M hemifrån, men det känns ändå som hemma.
Jag säger lite vemodigt till Henrik:
- Det här var väl förmodligen sista sommaren du seglade med.
- Näe..? säger Henrik. - Det kan nog bli fler, annars sitter jag ändå bara hemma framför datorn.
- Vad säger du om Finland nästa år då? frågar jag.
- Ähh, Finland vad är det för nytt med det, längre bort….

Södertälje Båtklubb
C/o Ola Löttiger
Nydalavägen 49
152 51 Södertälje

Porto
betalt

Samtal med Knapen

’Det har i alla fall varit ganska behändigt att ha båt i våra vatten! Sade Knapen över sin kaffekopp. ’Men min kompis Gamle Harry med engelskt påbrå berättade hur man hade det där, med båtplatser i sjön t ex.
Att anlita marinor är ju svindyrt, så många lade ut svajbojar i många åar och floder med utlopp i Nordsjön. Problemet var -tidvatten ! Vilket innebar, att båten ibland flöt som den skulle, ibland var torrsatt när ebben skickat ut allt vatten. Båtturerna måste alltså alltid avpassas till detta, med ett öga på klockan och ett i tidvattentabellerna.

Först måste en förankring i botten göras, vilket bara kunde ordnas vid lågvatten. Till bojens plats släpade man då ut en bottenförankring, bestående av en gjutjärnsspis, ett större svänghjul, motorblock eller liknande. Många föredrog att lägga ut ett kraftigt träkors av virke från slipers.

Åskådare kunde då se en figur, draperad i kätting, med ett stort träkors över ena axeln, vackla ut på den torrlagda sjöbotten…..” stackars sate” sade de, ” vad för slags synd har han begått när han nu är på väg till Golgata” ?

På plats skulle nu förankringen grävas ner i en bottenmateria av svart, stinkande gucka. Innan floden satte in måste alltså ett hål grävas, förankringen läggas i hålet som måste återfyllas, innan floden kom. En del som inte grävde så snabbt byggde t o m upp en vall runt hålet för den händelse att flodvattnet kom snabbare än beräknat.

Man grävde alltså med all energi, likt en dyngbagge medan man höll koll på klockan och kikade ut mot djuprännan för att se om vattnet närmat sig. I stället för önskvärda 1,2 meters djup på hålet fick man nöja sig med 0,8 meter och sedan fly för det inkommande vattnet….

Så fanns det de, som på en påle mellan sig bar ut utrustningen. Flera fall av dubbelsidigt bråck var då inte sällan belöningen. Träffade de då på ett särskilt mjukt ställe kunde de försvinna där och aldrig mer återses…. eller så göt man ett sänke på plats i ett gammalt soptunnslock ,något som garanterat skulle få framtida arkeologer att ligga sömnlösa långa nätter.

’Enklast var nog, när alla båtar hade överhäng i ändskeppen –nu har de inte det, att gjuta en betongklump eller borra i en ögledubb i en passande sten, få det på plats, hängande i vattnet under stäven, och väl på plats kapa surrningen –utan att ha glömt att koppla boj o kätting först.

Henn Avasalu